

Tamir Amaçlı Olarak Yurt Dışına Gönderilen Eşyanın Gümrükte Vergilendirilmesi

Hakan UÇAK*

Giriş:

Şirketler tarafında ithal edilen eşyalar çeşitli nedenle arızalanmakta ve söz konusu tamirat işlemlerini yurt dışında gerçekleştirilebilmektedir. Böyle bir durumun varlığında, arızalanan eşyalar tamir amaçlı olarak geçici olarak yurt dışına gönderilmekte, tamir edilen eşyalar yeniden ithal edilmektedir. Hariçte işleme rejimi kapsamında gerçekleştirilen bu işlemin vergilendirilmesi önem arz ediyor.

Hariçte İşleme Rejimi: Hariçte İşleme Rejimi serbest dolaşımdaki eşyanın hariçte işleme faaliyetlerine tabi tutulmak üzere Türkiye Gümrük Bölgesinden geçici olarak ihracı ve bu faaliyetler sonucunda elde edilen ürünlerin ithal vergilerinden tam veya kısmi muafiyet suretiyle yeniden serbest dolaşıma girişine ilişkin hükümlerin uygulandığı rejim olarak tanımlanır.

Bu tanımdan hareketle söz konusu rejim kapsamında yer alan eşyalar önce bir ihracat işlemine konu olurlar. Söz konusu ihracat kapsamında işlem gören eşyalar daha sonradan ise ithalata konu olacaktır.

Hariçte İşleme Rejiminden yararlanma bir izin kapsamında olacaktır. Söz konusu rejim kapsamında izin verecek kurumlar ise Ticaret Bakanlığı, İhracatçı birlikleri Genel Sekreterlikleri ve Gümrük Müdürlükleridir.

Hammadde, Yardımcı Madde, Yarı Mamul, Mamul ve Ambalaj malzemeleri
→ Ticaret Bakanlığı

Maden Cevheri ve Konsantreleri → İhracatçı Birlikleri

Tamirat Amaçlı → Gümrük Müdürlükleri

Hariçte İşleme Rejimi süre ile sınırlı bir rejimdir. Bu rejimin azami süresi 12 aydır. Ancak rejim sahibi kişinin gerekçeli talebine istinaden söz konusu süre uzatılabilir. Bununla birlikte rejim kapsamında mücbir sebep ve fevkalade hallerin mevcudiyetinde de rejim süresi uzatılabilir.

Yukarıda da kısa özetlendiği üzere hariçte işleme rejiminin ilk ayağını serbest dolaşımdaki eşyanın ihracı oluşturmaktadır. Rejim kapsamındaki eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesi dışına gönderilmesi ihracat rejimi çerçevesinde gerçekleştirilecektir. Söz konusu eşyanın ihracında herhangi bir ticaret politikası önlemi varsa bu önlem uygulanacaktır. Ticaret politikasının uygulanmasında esas alınacak tarih ihracat beyannamesinin tescil tarihidir.

Hariçte İşleme Rejiminin ikinci ayağını ise işlem görmüş ürünün ithalatı oluşturmaktadır. Türkiye Gümrük Bölgesi dışında işlem ve işçilik gören eşya daha sonra ithalata konu olmaktadır. Söz konusu işlem görmüş ürününün ithalinde ticaret politikası uygulaması öngörülmüş ise söz konusu ticaret politikaları uygulanacaktır. Ticaret politikasının uygulanmasında esas alınacak serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil tarihi esas alınacaktır.

Hariçte İşleme Rejimi Kapsamındaki Eşyanın İthalatında Vergilendirme: Hariçte işleme rejimine ilişkin açıklamalarımızda eşyanın ithalinde gümrük vergilerinden tam veyahut kısmi muafiyet sağlandığını belirtmiştik. Bu noktadan hareketle ta-

mir amaçlı olarak yurt dışına hariçte işleme rejiminin kullanılması durumunda ithalatta vergilendirmenin nasıl olacağını açıklayalım.

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 142 inci maddesi uyarınca, tamir amacıyla geçici ihraç edilen eşyanın, tamiratın garanti nedeniyle sözleşmeye bağlı olarak veya kanuni bir yükümlülüğe dayanarak ya da bir imalat hatası nedeniyle, bedelsiz yapıldığının kanıtlanması halinde, serbest dolaşıma ithalat vergilerinden tam muaf olarak gireceği hüküm altına alınmıştır.

Bu noktadan hareketle; tamirat hizmetinin garanti kapsamında bedelsiz olarak yapılması durumunda herhangi bir gümrük vergisi ödenmeksizin ithalat işlemi gerçekleştirilebilecek.

Tamiratın garanti kapsamı dışında yapılması veya bedel mukabili yapılması durumunda ise ithal anında gümrük vergisi ödenecektir. Böyle bir durumda

gümrük vergisi matrahı tamirat bedeli için yapılan masraflar ile varsa nakliye ve sigorta giderinin toplamından oluşacaktır.

Değerlendirme: Hariçte işleme rejimi, serbest dolaşımdaki eşyanın yurt dışında işlem ve işçilik gördükten sonra gümrük vergilerinden tam veyahut kısmi olarak ithalini mümkün kılan gümrük rejimidir.

Yurt içinde yerleşik firmaların tamirat amacıyla yurt dışına göndermiş olduğu makine ve cihazların garanti kapsamında ücretsiz şekilde yapılması durumunda herhangi bir vergi ödenmeksizin ithalat işlemi tamamlanabilir.

Bedel karşılığında yapılan tamiratta, tamirat bedeli yanında eşyanın yurt içine kadar taşınması kapsamında ödenen nakliye sigorta giderleri toplamı gümrük kıymetini oluşturacak ve bu tutarlar üzerinden ithalat vergileri tahsil edilecektir.